

Velký pátek, Ukřižování – Mt 27,32-54; Žalm 22

BOŽE MŮJ, BOŽE MŮJ, PROČ JSI MĚ OPUSTIL?

Milí přátelé v Pánu Ježíši Kristu,

o postních nedělích dostávali členové hrabovského sboru ode mne texty s rozjímáním nad sedmi Vykupitelovými slovy z kříže od Anselma Grüna (1945), benediktina vyhledávaného duchovního průvodce. Stejným způsobem nabízím proto velkopáteční zamýšlení i vám všem v širším společenství sborů šumperského okrsku.

Tento Ježíšův hlasitý výkřik na kříži odjakživa nedopřával teologům klid. Jak se může Ježíš, Boží Syn, cítit opuštěný od Boha, svého Otce? Bůh nijak nezasáhl do vražedného počínání nepřátel. Sv. Matouš nám líčí jeho umučení, jakoby v něm Otec vůbec nebyl přítomen. Bůh prostě nezasáhne. Vypadá to, že vydal svého Syna do rukou hříšníků. A přesto se Ježíš na něho obrací, protože dobře ví, že ho Bůh nese i nejistotě krajní opuštěnosti. Svou víru vyjadřuje Ježíš citováním Žalmu 22, 10: „Tys mě vyvedl z života matky, chovals mě v bezpečí u jejích prsou.“

Židovský teolog Pinchas Lapide ve své studii přesvědčivě dokazuje, že Ježíš se na kříži modlil celý 22. žalm. Když si toto představíme, jeví se nám tajemství Ježíšova umírání v naprosto jiných souvislostech. Svěřuje na kříži svou celou bídu Bohu, ale zároveň se ho pevně drží. Vyjadřuje však také, že se cítí Bohem opuštěný. „Nepohrdl poníženým, v opovržení ho neměl. Když trpěl příkoří, neukryl před ním svou tvář, slyšel, když k němu o pomoc volal. (v.25).“ Celou modlitbu na kříži pak Ježíš končí větou: „Jen jemu se budou kořit všichni, kdo spí v zemi, před ním se skloní všichni, kdo sestupují v prach (v.30).“

Ježíšova opuštěnost tak ústí do hluboké důvěry, že ho Bůh neopustí a že ho i v okamžiku smrti bude držet v náručí. Je si jistý, že se jeho smrt, ve které se osvědčí jeho láska až do krajnosti, změní v dílo spásy pro celé lidstvo.

Navzdory veškeré důvěře, která na nás dýchne z této Ježíšovy modlitby, se však přece věnujme i meditaci o jeho výkřiku opuštěnosti. Když se Ježíš sám cítí na kříži na okamžik opuštěný a v nejhlubší nouzi křičí k Otci, vybízí nás tím, abychom ani my neignorovali svou opuštěnost, ale naopak si ji přiznali. Vždyť sami tak často cítíme, že nás ostatní nechali v bryndě, a zrovna ve chvíli, kdy jsme je nejvíc potřebovali, od nás dali ruce pryč. Máme strach, že nás opustí ten, koho máme rádi. Může nás opustit přítel nebo manželský partner. Tento strach často pramení ze zkušenosti opuštěnosti prožité v raném dětství. Rodiče nás nechali samotné, když jsme plakali. Otec nás opustil, když

odešel od rodiny. Matka nás opustila, protože předčasně zemřela. Tento strach se v nás opakovaně hlásí o slovo. Psychologie hovoří o tom, že každý z nás má v sobě opuštěné dítě. To se rozpláče pokaždé, když máme strach, že nás někdo opustí; třeba už v situaci obyčejného loučení. Měli bychom se na toto dítě podívat a svěřit je v jeho opuštěnosti Ježíši.

Ježíšův nárek nás vybízí, abychom čelili vlastnímu strachu z toho, že zůstaneme opuštěni. Jeho opuštěnost, která se modlitbou mění v důvěru, chce proměnit i náš strach v jistotu, že nás Bůh nikdy neopustí. Zároveň nás jeho modlitba napomíná, abychom neopouštěli sebe samé. Někdy totiž před sebou utíkáme, protože nedokážeme snést bolest z rozloučení. Jenže ten, kdo před sebou utíká, bude mít tím větší strach, že ho opustí také druzí. Bude mít dojem, že ho Bůh opouští a že se ho nezastává, když se mu hrouť svět, když na něj zaútočí nevyhlášená nemoc, když se mu zhatí profesní kariéra nebo vztah, když se všechno v jeho životě dostává do slepé uličky.

Modlitba potřebuje nárek i žalobu. Jedině tehdy, když sebereme odvalu a vykřičíme Bohu celý svůj žal, se naše opuštěnost promění a my spolu s Ježíšem dokážeme vyznat slovy žalmu: „Nezošklivil si ubožákovu bídu, nepohrdl jí, neskryl před ním svou tvář, vyslyšel ho, když k němu křičel. Pro něj ho budu chválit ve velkém shromáždění, své sliby splním před těmi, kdo ho ctí. Chudí se najedí do sytosti, kdo hledají Hospodina, budou ho chválit: Navěky ať žije vaše srdce!“ (Ž 22,25-27)

Jako modlitbu zazpívejme píseň č. 332 z Evangelického zpěvníku *(zpívá ji Oboroh na postním CD, jistě je k nalezení i na internetu)*

1. Jak jen se přiblížit, jako prosit, Bože můj?
I já patřím v ten dav, jenž volá: Ukřižuj!
I moje vina to, i mně platí tvůj hněv,
že údy probil hřeb a z rány tryskla krev.
2. Jak ústa otevřít, když příliš dobře vím,
že s vinou krve té propadám soudům tvým.
Za hříchem jde vždy smrt a jenom nevina
po Otcí může chtít, by nemstil za Syna.
3. A přece pro toho, jenž přišel dát svou krev,
by viny odčinil a ztišil Otcův hněv,
v důvěře v milost tvou radostně zvedám hlas
ku poctě Beránka, jenž s tebou smířil nás.

„A pokoj Boží, který převyšující každé lidské pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.“

Připravil Jan Hudec, Hrabová

